
Innehållet i veckans Nyhetsbrev

- Effekterna av EU:s sammanhållningspolitik överdrivna hävdar svensk professor
- Ledarskap för regional utveckling många människors bidrag
- Träskenergi och mikrogrid idéer när energibygar utsågs i Österbotten
- Polemik om bypolitikerns kompetens som samhällsbyggare
- För 27:e gången utses Årets by i riket
- Läs även detta: **EU-nytt från Kommunförbundets Brysselkontor nu även på svenska*
**YTR – färsk broschyr presenterar nätverket för alla som utvecklar landsbygden i Finland*
**Rätta tillfället att påverka beslutsfattare och kommande valteman under Landsbygdsparlamentet i Helsingfors*
**Vill du beskriva livet på landet? – bloggare sökes till en andra omgång av Bondbloggen*

Cit: ***”Den dagen vi har löst alla samhällsproblem, har världen kommit till sin ände.”***
Svenska Temagrupperns ordförande Mats Nylund i avslutningsorden under seminariet *Närdemokrati i byn – direkt och representativ* i Helsingfors 9.2. Nylund sade att man skall komma med en ny, bra kommunlag och att man skall förbättra närdemokratin, på vilket sätt återstår att se (Svensk Byaservice webbsida, www.bya.net).

”Befrämjare av rättvis regionutveckling, förenen eder.”

Professorn i regionalvetenskap vid Vasa universitet Hannu Katajamäki som skrivit ett regionpolitiskt manifest om att Finland skall byggas nerifrån uppåt. Varje lokalsamhälle har rätt att utvecklas på sina egna grunder (Katajamäkis blogg, http://blog.uwasa.fi/aluekehitys/aluepoliittinen_manifesti/).

”Landsbygdspolitiken bidrar på många sätt till att landsbygden mår bra och att landsbygdens potential tillvaratas på ett hållbart sätt i hela landet.”

Ur Landsbygdspolitiska samarbetsgruppens (YTR.s) fräscha broschyr *En välmående landsbygd är vårt mål – Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen YTR som nätverk för utvecklingen.*

EFFEKTERNA AV EU:S SAMMANHÅLLNINGSPOLITIK ÖVERDRIVNA HÄVDAR SVENSK PROFESSOR

Merparten av den utjämning som skett mellan regioner kan inte kopplas till EU:s sammanhållningspolitik, utan den hör snarare samman med förändringar i den nationella politiken, såsom beskattning, sociala trygghetssystem och offentlig service, vilka haft störst inflytande. Det menar den svenske professorn Daniel Tarschys vid Stockholms universitet som granskat sammanhållningspolitikens effekter utifrån de uppgifter som presenteras i den

femte sammanhållningsrapporten. I sin granskning *How Small are the Regional Gaps? How Small is the Impact of Cohesion Policy?* kommer han fram till ett antal slutsatser som går stick i stäv med gängse uppfattningar: De ekonomiska klyftorna mellan Europas regioner är inte så stora som de vanligtvis framställs. De klyftor som däremot växer, är de mellan städer och kringliggande perifera regioner. Här är det snarare den nationella nivån som är bäst på att bedöma insatserna. Tarschys kritiserar även sammanhållningspolitikens många utvärderingar, som han menar ofta håller en låg kvalitet. Vidare presenterar EU-kommissionen allt för ofta sammanhållningspolitiken som ett win-win-koncept. Därmed tonar man ner det faktum att politiken också bär på en inneboende konflikt mellan att ekonomiskt stötta regioner som hamnar efter och ge stöd till initiativ som i högre utsträckning bidrar till landets samlade tillväxt. *Uppgifterna är från en artikel i Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (2/2011), skriven av dess chefredaktör Per Holmström. Se även text på Svenska institutet för europapolitiska studiers hemsida med länk till Tarschys analys under adressen <http://www.sieps.se/sv/publikationer/how-small-are-the-regional-gaps-how-small-is-the-impact-of-cohesion-policy-a-commentary-on-the-fifth->.*

LEDARSKAP FÖR REGIONAL UTVECKLING MÅNGA MÄNNISKORS BIDRAG
Hur leder man regional utveckling? I ett inledande föredrag under Reglabs årskonferens 1-2.2 i Norrköping, Sverige resonerade Markku Sotarauta, professor vid Tammerfors universitet, kring hur regionala utvecklare kan bidra till en positiv utveckling av sin region. I Finland finns numera en kader av utbildade regionutvecklare, och även erfarenheter av vad som fungerar och inte. Sotarauta var mycket tydlig på en punkt: Ledarskapet utövas inte som en heroisk insats av en enskild människa, utan det handlar om att skapa möjligheter för många människor att bidra till förändring. Det måste finnas något gemensamt att bygga på och så handlar det om att skapa förutsättningar – inte minst finansiellt – och ramar för hur olika intressenter kan stöda processen och dra åt samma håll. Som exempel på framgångsrik regional utveckling berättade Sotarauta om Österbotten som under 1990-talet visade alla tecken på en stagnerande region, om vilken det fanns ett talesätt: *Sun set region – leave it and the last one will turn off the lights*. Genom att satsa på forskning och utveckling, engagera högutbildade och kreativa människor, lyckades man vända utvecklingen och ändra självbilden. Österbotten är numera en av de snabbast växande regionerna i landet. Sotarauta ger inte mycket för visioner och strategier. Det handlar om att göra saker tillsammans och att ha en korrekt bild av maktcentrum i regionen och finansieringskällor – inte minst EU. Sedan är det så att förändring tar tid och kräver tålamod. Om ni i Sverige dessutom anlägger mer av det bottom-up perspektiv som vi har i Finland, kommer ni att bli ännu mer framgångsrika, sade Sotarauta. En annan talare under konferensen var OECD:s policyanalytiker Claire Nauwelaers som menade att svenskarna har allt att vinna på om de breddar sig i sitt arbete kring både enskilda regionala och en nationell innovationsstrategi. Låt inte all uppmärksamhet gå till högteknologi, det finns stora möjligheter inom andra områden också, påminde Nauwelaers, vars tankar gick både till den åldrande befolkningen och landsbygden, där ett innovativt klimat i kombination med aktivt nationellt stöd och uppkopplingar mot de större städerna skulle kunna vända en rad hot till framtida styrkor. *Uppgifterna är från Reglabs hemsida, <http://www.reglab.se/arskonferens> (se även länkar), och från en artikel i Gränsbrytning – Nyheter om regioner och regional utveckling i Norden (2/2011), skriven av dess chefredaktör Per Holmström.*

TRÄSKENERGI OCH MIKROGRID IDÉER NÄR ENERGIBYAR UTSÅGS I ÖSTERBOTTEN

Det var 20 byar i Österbotten som tog kontakt när projektet *Energiby* drog i gång. Tio gick vidare och av dem gallrades fyra fram som intressanta, berättar projektledare Niklas Frände

vid Yrkeshögskolan Novia. Dels ville man kartlägga intresset för förnyelsebar energi, dels utreda hur idéerna kan förverkligas. I Komossa funderar man på miljöåtgärder i Rökas träsk, och om det samtidigt går att ta tillvara energi ur bottensediment och sjögräs, antingen då i form av biogas eller förbränning. I Jeppo och Pensala + Österby är man inne på mikrogrid, alltså smarta energinät där produktionen kan styras i elnätet. Nätet skall fungera, också om det är bortkopplat från stamnätet. Laihian ysikylät är en förening som omfattar flera byar och har som mål att behålla skolan. Ett led i strävan är här att försöka göra skolan självförsörjande på energi. Intressanta koncept och idéer verkar det således finnas i byarna, även om vindkraft finns med som alternativ i flera utkast. Nu är det Levón-institutet vid Vasa universitet som tar över och utreder hur man kan ordna finansiering och förverkliga satsningarna. *Uppgifterna (från 9.2) är från YLE:s Internytt, se <http://svenska.yle.fi/nyheter/artikel.php?id=208051>. Energiby är ett samarbetsprojekt för forskning, utveckling och kompetenshöjning mellan Yrkeshögskolan Novia, Kustens skogscentral och Levón-institutet vid Vasa universitet genom samarbetsorganisationen Vasa Energiinstitut. Hemsidan finns under adressen energiby.novia.fi/.*

POLEMIK OM BYPOLITIKERNS KOMPETENS SOM SAMHÄLLSBYGGARE

Byar sköts bäst av bypolitiker, men hurdana bypolitiker – navelskådare som ej ser vad som sker utanför byn eller samhällsbyggare som ser helheter i skeendet? Varje by är omgiven av andra byar, och för att må bra måste dess resurser, dess slagkraft, samordnas med omgivningen. Därför riktar sig bypolitikerns omsorg om byns välgång till att gälla omgivningen, regionen. Eftersom byarnas resurser måste samordnas, vill en framsynt bypolitiker, en kunnig samhällsbyggare, ha en fungerande central inom räckhåll. Men ett samhällscentrum skapar inte sig självt, utan den skapas och utvecklas av sin omgivning. Kan bypolitikern vara nöjd med att hans centralort sköts av andra? Vill han inte vara med och bestämma? Bypolitikern kan vara med och påverka om han vill. Efter sammanslagningar har glesbygden i över 30 år utövat stort inflytande i Karleby stads utveckling. Samhällsbyggandet kräver förmåga att inse och erkänna hur förhållandena ändras och att med mot basera beslut på nya realiteter. *"Den som skyttar sanningen i kravet på ändring må ej feget skjuta avgörandet på nästa generation"*, skriver Bror Hagström i Österbottens Tidning bl.a. som svar på Daniel Paros insändare (*Byar sköts bäst av bypolitiker*) i samma tidning (14.1). Som svar på Hagströms insändare menar Paro att bypolitikerna lär sig snabbt att de inte kan åstadkomma någonting på egen hand och är mästare på att bygga och upprätthålla nätverk och idka politisk bytesshandel till allas bästa. Då alla byar mår bra, så mår även kommunen bra och de gemensamma större satsningarna bereder inga problem. Det går också bra att slå ihop landskommuner. Byarna blir fler, men grundplattformen "nätverk mellan jämbördiga" fungerar. Däremot uppstår problem om man slår ihop en landskommun med en stad. Det blir endast de största byarna som får en representant i fullmäktige, där den invalde bypolitikern vid sitt första möte finner att det finns bara spillror kvar av hans nätverk. De ivrigaste försöker göra några förslag men får inget stöd och ger upp. När mandattiden är slut stiger de av, och de nya som väljs in har aldrig varit med om att verkligen påverka skeendet, så de tror att kommunalpolitik är att godkänna tjänstemännens förslag. Det här grundar sig inte på gissningar för Paro har för ungefär ett år sedan intervjuat 60 bypolitiker, vilka fr.o.m. år 2009 hade blivit stadsfullmäktigeledamöter. Femtio var klart besvikna och desillusionerade, medan de tio som var bekymrade men hoppfulla hittades kring Karleby och Seinäjoki. De här personerna ställde sin tillit till Centerns starka ställning i stadsfullmäktige. Vad gäller Karleby stad, så har nog staden utvecklats medan glesbygden stagnerat. *Uppgifterna är från Österbottens Tidning (5.2 och 10.2).*

FÖR 27:e GÅNGEN UTSES ÅRETS BY I RIKET

Byn Kuorevaara i Polvijärvi kommun, Norra Karelen utsågs till Årets by på riksnivå år 1985. Det var då som valet av Årets by på rikspanet startade. Sedan dess har ytterligare 25 utnämningar hållits med Vihtijärvi i Vichtis kommun i Västra Nyland som fjolårsvinnare. Man står nu alltså inför den 27:e utnämningen i denna ”tävling”, där 14 landskap av fastlandets 19 kan stoltsera med att man har åtminstone en vinnande by genom åren. Norra Karelen har vunnit mest, hela fem gånger, medan Egentliga Finland kammat hem segern tre gånger och Österbotten en gång genom Björköby. Suomen Kylätoiminta ry (SYTY) – Byaverksamhet i Finland rf vill genom valet av Årets by lyfta fram byarnas mångsidiga verksamhet och öka kännedomen om byaverksamheten. Målet är att finna aktiva byar, framgångsrik byaverksamhet och få goda exempel på byarnas verksamhet. Valet förrättas i två steg. De regionala byaorganisationerna väljer var och en sin egen Årets by eller tillsammans med sitt landskapsförbund. Årets by 2011 i riket väljs sålunda bland de regionala/landskapsvisa Årets byar. I valet lägger man särskild vikt vid byarnas målmedvetenhet för verksamheten, långsiktigheten, nyskapande verksamhet, samt hur man förhåller sig till framtiden. Särskilt tar man i beaktande vad gäller öppen information, hur samarbetet fungerar, byns utveckling i brett perspektiv, produktifiering och nyorganisering av servicen, samt befrämjandet av landsbygdsboendet. Årets by 2011 och hedersomnämningen, Vägvisare för byaverksamheten och Årets landsbygdsaktör 2011 offentliggörs 3-4.9 under LOKAALI – De lokala utvecklarnas nationella festseminarium i Raseborg. Blanketterna skall tillställas SYTY senast 4.5. *För mer information och blanketter (på finska) gå in på SYTY:s hemsida www.kylatoiminta.fi och klicka vidare. Här finns också länkar till info om Vägvisare för byaverksamheten och Årets landsbygdsaktör 2011. Sista datum att lämna in personförslagen, är även här 4.5. Svenskspråkig blankett för Årets by kan fås från Svensk Byaservice (kenneth.sundman@ssc.fi).*

LÄS ÄVEN DETTA

EU-nytt från Kommunförbundets Brysselkontor nu även på svenska

Finlands Kommunförbunds Brysselkontor publicerar från och med januari i år även nyheter på svenska, *EU-nytt*, som ges ut under den sista veckan i månaden. Bulletinen innehåller nyheter och aktuell information om vad som sker i EU och bland de europeiska aktörerna ur ett regionalt och lokalt perspektiv. I första hand riktar man sig till lokala och regionala tjänstemän, förtroendevalda i de svensk- och tvåspråkiga kommunerna, samt till tjänstemän i regionalförvaltningen. Innehållet i första *EU-nytt* (1/2011, 07.02.2011) är följande:

- Ungern nytt ordförandeland i EU:s ministerråd
- EU:s riktlinjer för den framtida sammanhållningspolitiken diskuterades i Bryssel
- Europa 2020-strategins syfte och initiativ
- EU-nyheter på finska (EU-tiedote)

Man kan prenumerera på *EU-nytt* genom att maila till heli.niemela@kommunforbundet.fi. Under adressen <http://www.kommunerna.net/sv/sakkunnigtjanster/eu/unionen/bryssel/eu-nytt/Sidor/default.aspx> finns uppgifterna, som är från webbplatsen *Kommunerna.net*. *EU-nytt* finns på http://www.kommunerna.net/sv/sakkunnigtjanster/eu/unionen/bryssel/eu-nytt/Documents/EU_nytt_1_2011.pdf.

YTR – färsk broschyr presenterar nätverket för alla som utvecklar landsbygden i Finland

Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR), som är ett nätverk för alla som utvecklar landsbygden i Finland, främjar landsbygdens livskraft genom att påverka beslutsfattandet i politiken och förvaltningen, genom att utveckla arbetsformer, genom att gå på djupet när det gäller de olika sektorernas utvecklingsbehov, samt genom att finansiera landsomfattande forsknings- och utvecklingsprojekt. Experterna samlas till tema- och arbetsgrupper som utvecklar verksamhetsbetingelserna inom sitt eget område, t.ex. Svenska Temagruppen

(SveT) som driver den svenskspråkiga landsbygdens särfrågor. Samarbetsorganet YTR är tillsatt av statsrådet och har ca 30 medlemmar och suppleanter. Medlemmarna kommer olika ministerier, andra förvaltnings- och expertorganisationer, samt medborgarorganisationer. *Den svenskspråkiga broschyren (20 sidor) med titeln En välmående landsbygd är vårt mål – Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen YTR som nätverk för utvecklingen, kan erhållas från Svensk Byaservice, tel. 320 4151, e-mailadress kenneth.sundman@studiecentralen.fi eller mobil 040 595 0444, e-mailadress peter.backa@studiecentralen.fi. YTR:s hemsida finns under adressen <http://www.maaseutupolitiikka.fi/>.*

Rätta tillfället att påverka beslutsfattare och kommande valteman under Landsbygdsparlamentet i Helsingfors

Landsbygdspolitikens samarbetsgrupp (YTR) och landsbygdsnätverket ordnar i samarbete med riksdagens landsbygdsnätverk och landsbygdspolitiska ministergruppen 8.3.2011 kl. 12-19 på hotell Scandic Continental i Helsingfors ett diskussionstillfälle om landsbygdspolitik. Tillställningen är ämnad för politiker, tjänstemän, forskare, landsbygdsutvecklare och alla med intresse av landsbygdspolitik. Jord- och skogsbruksminister Sirkka-Liisa Anttila öppnar tillfället, medan näringsminister Mauri Pekkarinen talar om hur landsbygdspolitiken sköts i Finland. På plats finns även riksdagsgruppernas representanter. I panelen sitter bl.a. forskarna Hannu Katajamäki och Ritva Pihlaja, samt landsbygdsutvecklare Mia Aitokari. Genom diskussionstillfället vill man lyfta upp landsbygdsärenden för politisk diskussion och debattera med deltagarna i en paneldiskussion. Man får även höra politikernas synpunkter om landsbygden och ge dem ord på vägen med arbetet på riksdagsvalsområdet. Allmänheten är även väsentligen med och påverkar diskussionen. Tillfället kommer även att kunna följas på nätet. *Mer info, program och länk till anmälan (senast 28.2) finns (på finska) på YTR:s hemsida på http://www.maaseutupolitiikka.fi/tiedotus/uutiset/maaseutuparlamenti_nostaa_maaseutuasiat_poliittiseen_keskusteluun.html.*

Vill du beskriva livet på landet? – bloggare sökes till en andra omgång av Bondbloggen

Svenska YLE söker nu bloggare för Bondbloggens andra omgång. Du kan vara ekobonde, halvtidsbonde, fårfarmare, grönsaksodlare, skogsbrukare m.m. På YLE ser man inga begränsningar, utan vill visa på den diversitet, spridning och under vilka olika förutsättningar jordbruk i dagens Finland bedrivs. Pionjärbloggarna i Svenskfinland, Mats Björklund, Kalle Svedjebäck, Sonja Ek och Nisse Husberg, har under första året beskrivit sin vardag (och kommer även i fortsättningen att skriva på bloggen i varierad omfattning). Nu vill man att du skall berätta om din vardag. Man förutsätter ett gott språk, men var inte för självkritisk för bönder kan. *Uppgifterna (från 8.2) är från hemsidan för Bondbloggen och hittas med länk för intresseanmälan (senast 1.3) under adressen <http://www.bondbloggen.fi/2011/02/bloggande-bonder-sokes/>.*

När Svenska YLE startade sin Bondblogg, tänkte man att publiken hittar de fyra bloggande bönderna så småningom, men det gick helt annorlunda. I början på mars 2010 hade Bondbloggen ungefär 3 500 besökare. Fast ingen av de bloggande bönderna är från huvudstadsregionen, så var det vid den här tidpunkten ändå där hälften av de datorer från vilka folk följer bloggarna finns. Bondbloggen var vid tillfället populärare än vad YLE:s OS-blogg var (Huvudstadsbladet 26.3.2010).

VAD HAR HÄNT?

Skriv ner några rader om vad som är på gång i er region eller organisation och som kan vara av allmänt intresse för alla!

Nyhetsbrevet, som utkommer en gång i veckan med Svenska Temagruppen (SveT) inom Landsbygdspolitiska samarbetsgruppen (YTR) som samarbetspart, sänds till Byaservice samarbetsgrupp, nyckelpersoner d.v.s. de som representerar Byaservice i olika centrala organ, projektledare som jobbar inom Byaservice, de lokala aktionsgrupperna, de regionala byaorganisationerna och till olika personer/organisationer med anknytning till landsbygdsutveckling. Alla som har något att informera om, skickar in sina bidrag till e-mailadress: kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Skriv mycket kort och undvik bilagor. Hänvisa hellre till webbsidor för mer info.

Nyhetsbrevet kan även läsas på Svensk Byaservice hemsida, www.bya.net. Vill du komma med på vår sändlista, sänd då mail till adressen kenneth.sundman@studiecentralen.fi. Ifall någon inte vill ha Nyhetsbrevet i fortsättningen, meddela till samma e-mailadress ovan.